

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Sakshandsamar: Tore Larsen
Telefon: 57643126
E-post: fmsftla@fylkesmannen.no

Vår dato
18.05.2018
Dykkar dato
03.04.2018

Vår referanse
2018/1283- 433.2
Dykkar referanse

Harald Ness
Viken
6978 VIKSDALEN

Svar på søknad om løyve til utsetjing av utanlandske treslag

Vi viser til søknad frå deg datert 3.4.2018, om utplanting av utanlandske treslag for produksjon av juletre og pyntegrønt.

Bakgrunn

Forskrift om utsetting av utanlandske treslag trådde i kraft 1. juli 2012, og skal hindre at utplanting av utanlandske treslag får uheldige følgjer for naturmangfaldet. Forskrifta har heimel i naturmangfaldlova, og det går fram av §30 i lova at utsetting av utanlandske treslag krev løyve, og at slikt løyve ikkje kan bli gitt dersom det er grunn til å tru at utsettinga kan føre til vesentlege uheldige verknader på det biologiske mangfaldet.

Søknaden gjeld utplanting av 100 edelgran. Vi går ut frå at det dreier seg om vanleg edelgran (*Abies alba*). Plantinga er planlagt på gnr/bnr 43/2 i Gaular kommune, i ei sørvendt li nord for vestenden av Lauvavatnet. Plantefeltet er på kart skissert på nordsida av vegen til Vikastølen (i litt over 300 m høgde), og utgjer eit areal (målt på flyfoto av Fylkesmannen) på om lag 2,5 dekar. Det blir i søknaden opplyst at området består av utmarksbeite, granskog og bjørkeskog.

Det ligg ikkje føre kjente førekomstar av verdfulle naturtypar eller raudlista artar i området. Gaular kommune fekk gjennomført naturtypekartlegging i 2002 og 2003, med ei oppdatering av nokre skoglokalitetar i 2015. Dei næraste naturtypelokalitetane er ei hagemark og ein rik edellauvskog av typen gråor-almeskog, høvesvis 1,5 og 1,7 km mot aust, begge av verdi B (regionalt viktige). Det finst plantefelt med gran nærare dei to lokalitetane enn det området som det er søkt om her.

Vurdering

Artsdatabanken har i *Fremmede arter i Norge, med norsk svarteliste 2012* klassifisert økologisk risiko for ei rekkje innførte artar. Edelgran er vurdert til å vere av høg risiko fordi spreingspotensialet er stort, slik at arten kan bli lokalt dominerande og skygge ut andre artar.

Fylkesmannen har forutan Artsdatabanken sine sider om framande artar vurdert eventuelle konflikhtar med prioriterte og utvalde naturtypar (Naturbasen), raudlista artar (Artskart) og våre egne data om sensitive førekomstar (rovfugl o.a.) som er skjerma for offentlig innsyn. Sjølv om Gaular kommune neppe kan seiast å vere tilfredsstillande kartlagt verken med tanke på naturtypar eller artar, kan vi heller ikkje sjå at det er grunn til å forvente førekomstar av spesiell interesse i det planlagde utplantingsområdet. Dette baserer vi på omtalen i søknaden, flyfoto, og at dalføret har vore besøkt av folk med biologisk kompetanse under naturtypekartlegginga i Gaular kommune. Mye av arealet rundt det omsøkte utplantingsområdet er dessutan granplantefelt. Vi meiner derfor at kunnskapskravet i naturmangfaldlova § 8 er godt nok oppfylt til å konkludere med at utplanting som skissert i søknaden ikkje vil føre til vesentlege uheldige verknader på det biologiske mangfaldet. Ein viktig føresetnad for dette er at området skal brukast til produksjon av juletre og pyntegrønt, og at trea dermed ikkje vil nå frøberande alder før dei blir felt.

I DN-utredning 8-2012 *Kunnskapsstatus for spredning og effekter av fremmede bartrær på biologisk mangfold* er kortaste registrerte alder fram til frøsetting oppgitt til 25 år for vanleg edelgran (men kortare for ein del andre edelgranartar, t.d. 12 år for Nobel-edelgran *Abies procera*).

Rettleiinga til forskrift om utsetting av utanlandske treslag seier at ei vurdering av samla belastning på naturmangfaldet (naturmangfaldlova § 10) i tiltaksområdet skal inngå i behandlinga av søknaden. Med tanke på at søknaden gjeld produksjon av juletre og pyntegrønt, og at trea dermed blir felt før dei når frøproduserande alder, meiner vi at det omsøkte tiltaket ikkje vil føre til auka samla belastning på økosystemet i området. Det er dessutan snakk om eit lite areal med 100 tre, og mye av det tilgrensande arealet er allereie dekkja av planta granskog.

Vi minner også om naturmangfaldlova § 11 (kostnadar ved miljøforringing skal berast av tiltakshavar) og § 12 (miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar), som betyr at tiltakshavar må ta kostnadane med å sikre at det ikkje blir spreidd frø frå feltet fordi det blir ståande igjen tre og vekse dersom drifta av ulike grunnar skulle bli lagt ned. Driftsmetodar skal også tilpassast slik at ein unngår eller avgrensar skade på naturmiljøet. Tilplanting på kulturmark og i skogplantefelt for juletreproduksjon er eit reversibelt tiltak, og når området ikkje har spesielle verdiar knytte til kulturlandskap og ein sikrar seg mot frøspreiing, vil tiltaket neppe ha vesentlege uheldige følgjer for naturmiljøet.

Vedtak

Med heimel i forskrift om utsetting av utanlandske treslag til skogbruksføremål, jfr. naturmangfaldlova § 30, får Harald Ness med dette løyve til å plante ut inntil 100 edelgran til juletreproduksjon på gnr. 43, bnr. 2 i Gaular kommune, i område avmerka med raud sirkel på kart vedlagt søknaden. Løyvet er gitt på desse vilkåra:

1. Løyvet gjeld for ei utsetting. Utplantinga må vere fullført innan 31.12.2019.
2. Alle trea skal fellast før dei blir frøproduserande. For å hindre spreining, er det ikkje tillate å fjerne tre på rot frå feltet.
3. Etter at feltet er hausta, skal alle ikkje-omsettbare tre fjernast og feltet ryddast slik at det ikkje kan kome nye skot.
4. Den som har fått løyve, må etablere og dokumentere internkontroll etter § 10 i forskrifta (i praksis sikre seg mot frøspreiing frå dei planta trea). Oppslag av frøspredde tre må fjernast.
5. Dersom eigedomen blir overdradd til andre, må ny eigar informerast om løyvet og dei vilkåra som er sette for løyvet.
6. Dette løyvet gjeld berre sjølve utplantinga. Eventuell omdisponering av dyrka mark og grøfting av myr krev løyve frå kommunen.
7. Dersom drifta av ulike grunnar skulle ta slutt utan ordinær innhausting, skal grunneigar varsle Fylkesmannen. Dersom ikkje grunneigar ønskjer å rydde feltet sjølv, kan feltet ryddast for grunneigar si rekning.
8. Dette løyvet skal oppbevarast hos tiltakshavar og grunneigar inntil feltet er rydda.
9. Dette løyvet kan opphevast eller endrast i samsvar med § 67 i naturmangfaldlova, dersom det t.d. kjem fram nye opplysningar om dei omsøkte artane.

Klage

Dette vedtaket kan påklagast innan 3 veker etter at brevet er motteke, jf. reglane i forvaltingslova. Klagen sendast til Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og blir avgjort av Miljødirektoratet dersom Fylkesmannen ikkje gjer om vedtaket.

Med helsing

Hermund Mjelstad
seniorrådgjevar

Tore Larsen
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikkje underskrift.

Kopi til Gaular kommune